

МОНГОЛЫН ХӨРӨНГИЙН БИРЖ ХУВЬЦААТ КОМПАНИЙН ТӨЛӨӨЛӨН УДИРДАХ ЗӨВЛӨЛИЙН ТОГТООЛ

2026 оны 09 сарын 18 өдөр

Дугаар 40

Улаанбаатар хот

Уул уурхайн бүтээгдэхүүний биржийн арилжааны журамд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай

Компанийн тухай хуулийн 76 дугаар зүйлийн 76.1.18 дахь заалт, Уул уурхайн бүтээгдэхүүний биржийн тухай хуулийн 9 дүгээр зүйлийн 9.2 дахь хэсэг, "Уул уурхайн бүтээгдэхүүний биржийн арилжааг боловсронгуй болгох зарим арга хэмжээний тухай" Засгийн газрын 2026 оны 8 дугаар сарын 26-ны өдрийн 350 дугаар тогтоол, "Монголын хөрөнгийн бирж" хувьцаат компанийн Дүрмийн 5 дугаар зүйлийн 5.7.26 дахь заалт, Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн 2026 оны 9 дүгээр сарын 18-ны өдрийн хурлын дэлгэрэнгүй тэмдэглэлийг тус тус үндэслэн ТОГТООХ нь:

1. "Монголын хөрөнгийн бирж" ХК-ийн Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн 2025 оны 3 дугаар сарын 18-ны өдрийн 16 дугаар тогтоолын Нэгдүгээр хавсралтаар батлагдсан "Уул уурхайн бүтээгдэхүүний биржийн арилжааны журам"-д дараах хэсэг, тайлбар нэмсүгэй:

1.1. Журмын 2 дугаар зүйлд "2.6.Худалдагч нь Монгол Улсад хүчин төгөлдөр мөрдөгдөж байгаа стандартад заасан төрөл, ангилал, чанарын үзүүлэлтэд нийцсэн уул уурхайн бүтээгдэхүүнийг хоёр болон түүнээс дээш ангиллаар багцлан нэг удаагийн арилжаагаар худалдах захиалга ирүүлж болно." гэж;

1.2. Журмын Хавсралт 6-д "Индексийн хөдөлгөөний бутархай тоог зуутын нарийвчлалтайгаар гаргана." гэж.

2. Засгийн газрын 2026 оны 350 дугаар тогтоолын 1.1.-д заасан зохицуулалтыг хэрэгжүүлэх хүрээнд үйл ажиллагааны, техникийн болон мэдээллийн системийн бэлэн байдлыг хангаж, 2026 оны 9 дүгээр сард багтаан шаардлагатай бэлтгэл ажлыг бүрэн ханган, арилжааны үйл ажиллагааны тасралтгүй, хэвийн нөхцөлийг бүрдүүлж ажиллахыг Гүйцэтгэх захирлын үүргийг түр орлон гүйцэтгэгч Д.Мөнхбатад даалгасугай.

3. Энэ тогтоолоор батлагдсан "Уул уурхайн бүтээгдэхүүний биржийн арилжааны журам"-ын нэмэлт, өөрчлөлтийг Санхүүгийн зохицуулах хороонд танилцуулж, дагаж мөрдөх зөвшөөрөл авахыг Гүйцэтгэх захирлын үүргийг түр орлон гүйцэтгэгч Д.Мөнхбатад үүрэг болгосугай.

4. "Уул уурхайн бүтээгдэхүүний биржийн арилжааны журам"-ын нэмэлт, өөрчлөлтийг Санхүүгийн зохицуулах хороо зөвшөөрсөн өдрөөс эхлэн дагаж мөрдсүгэй.

1526010099

5.Энэ тогтоолын хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллахыг Аудитын хороо (Ж.Золзаяа)-нд даалгасугай.

ТӨЛӨӨЛӨН УДИРДАХ
ЗӨВЛӨЛИЙН ДАРГА

Ш.БАТ-ЭРДЭНЭ

ТӨЛӨӨЛӨН УДИРДАХ
ЗӨВЛӨЛИЙН ГИШҮҮД

Б.БОЛОРМАА

Г.ГИЙХНАРАН

Т.ГАНБААТАР

Л.ЭНХБАЯР

П.БАЯР

Х.БУЛГАНТАМИР

Ж.ЗОЛЗАЯА

Н.ОТГОНЧИМЭГ

Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн
2025 оны 03 дугаар сарын 18-ны өдрийн
16 дугаар тогтоолын Нэгдүгээр хавсралт

**“МОНГОЛЫН ХӨРӨНГИЙН БИРЖ” ХУВЬЦААТ КОМПАНИЙН
УУЛ УУРХАЙН БҮТЭЭГДЭХҮҮНИЙ БИРЖИЙН АРИЛЖААНЫ ЖУРАМ**

/Шинэчилсэн найруулга/

*/Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн 2026 оны 09 дүгээр сарын 18-ны өдрийн 40 дүгээр
тогтоолоор нэмэлт, өөрчлөлт оруулсан./*

УУЛ УУРХАЙН БҮТЭЭГДЭХҮҮНИЙ БИРЖИЙН АРИЛЖААНЫ ЖУРАМ

Нэг.Ерөнхий зүйл	2
Хоёр.Биржээр арилжаалах уул уурхайн бүтээгдэхүүн	2
Гурав.Худалдагч, худалдан авагчийг бүртгэх, бүртгэхээс татгалзах	2
Дөрөв.Захиалга хүлээн авах, бүртгэх, бүртгэхээс татгалзах	3
Тав.Арилжааг зохион байгуулах	5
Зургаа.Хэлцлийн тайлан	6
Долоо.Арилжааны мэдээллийн ил тод байдал	6
Найм.Арилжааг зогсоох, цуцлах, хүчингүй болгох	6
Ес.Бусад	7
"Уул уурхайн бүтээгдэхүүний биржийн арилжааны журам"-ын	8
Хавсралт 1.	8
"Уул уурхайн бүтээгдэхүүний биржийн арилжааны журам"-ын	10
Хавсралт 2.	10
"Уул уурхайн бүтээгдэхүүний биржийн арилжааны журам"-ын	16
Хавсралт 3.	16
"Уул уурхайн бүтээгдэхүүний биржийн арилжааны журам"-ын	17
Хавсралт 4.	17
"Уул уурхайн бүтээгдэхүүний биржийн арилжааны журам"-ын	18
Хавсралт 5.	18
Уул уурхайн бүтээгдэхүүний биржийн арилжааны журам"-ын	18
Хавсралт 6.	18
Уул уурхайн бүтээгдэхүүний биржийн арилжааны журам"-ын	22
Хавсралт 7.	22

УУЛ УУРХАЙН БҮТЭЭГДЭХҮҮНИЙ БИРЖИЙН АРИЛЖААНЫ ЖУРАМ

Нэг.Ерөнхий зүйл

- 1.1. Энэхүү журмаар "Монголын хөрөнгийн бирж" ХК (цаашид "Бирж" гэх)-ийн уул уурхайн бүтээгдэхүүний спот, форвард гэрээг арилжаалах захиалгыг хууль тогтоомжийн хүрээнд бүртгэх, арилжааг зохион байгуулах, мэдээллийн ил тод байдлыг хангахтай холбоотой харилцааг зохицуулна.
- 1.2. Уул уурхайн бүтээгдэхүүнд суурилсан фьючерс, опцион санхүүгийн хэрэгслийн арилжааг энэ журмаар зохицуулахгүй.
- 1.3. Энэхүү журмаар зохицуулаагүй бусад харилцааг Компанийн тухай хууль, Үнэт цаасны зах зээлийн тухай хууль, Уул уурхайн бүтээгдэхүүний биржийн тухай хууль, холбогдох бусад хууль тогтоомж, Улсын Их Хурлын тогтоол, Засгийн газрын тогтоол, захиргааны хэм хэмжээний акт, Санхүүгийн зохицуулах хороо (цаашид "Хороо" гэх) болон Биржээс баталсан бусад журам, заавраар зохицуулна.
- 1.4. Энэхүү журмыг Бирж, Биржийн арилжаанд оролцогчид, Биржийн зах зээлийн бусад оролцогчид дагаж мөрдөнө.
- 1.5. Биржээр арилжаалсан бүтээгдэхүүнд татвар, төлбөр, хураамжийг хууль тогтоомжийн дагуу ногдуулна.

Хоёр.Биржээр арилжаалах уул уурхайн бүтээгдэхүүн

- 2.1. Бирж нь Засгийн газраас баталсан уул уурхайн бүтээгдэхүүний арилжааг зохион байгуулна.
- 2.2. Биржээр арилжаалах уул уурхайн бүтээгдэхүүн нь Монгол Улсад хүчин төгөлдөр мөрдөгдөж буй холбогдох стандартад заасан төрөл, ангилал, чанарын үзүүлэлтэд нийцсэн байна. Хэрэв Биржээр арилжаалах молибдены баяжмалын чанарын үзүүлэлт нь холбогдох стандартад нийцэхгүй тохиолдолд Монгол Улсын Засгийн газраас баталсан биржээр арилжаалах бүтээгдэхүүний нэр төрөл, ангилалд заасан агуулгын хувийг баримтлан арилжаална.
/Энэ хэсгийг Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн 2026 оны 08 дугаар сарын 12-ны өдрийн 35 дугаар тогтоолоор өөрчилсөн./
- 2.3. Биржээр арилжаалагдсан бүтээгдэхүүний чанарын шаардлагыг худалдагч хариуцах бөгөөд бүтээгдэхүүний чанарыг өөрчлөхгүй байхад шаардагдах арга хэмжээг авч ажиллана.
- 2.4. Худалдагч нь зөвхөн бэлэн байгаа уул уурхайн бүтээгдэхүүнийг спот арилжаагаар арилжаалах бөгөөд тухайн бүтээгдэхүүнийг итгэмжлэгдсэн агуулахад байршуулж, итгэмжлэгдсэн лабораториор шинжилгээ хийлгүүлсэн байна.
- 2.5. Уул уурхайн бүтээгдэхүүн тус бүрийг багц (лот)-аар илэрхийлэх ба тухайн багцад ногдох уул уурхайн бүтээгдэхүүний хэмжээ, түүнтэй холбоотой харилцааг холбогдох журмаар зохицуулна.
- 2.6. Худалдагч нь Монгол Улсад хүчин төгөлдөр мөрдөгдөж байгаа стандартад заасан төрөл, ангилал, чанарын үзүүлэлтэд нийцсэн уул уурхайн бүтээгдэхүүнийг хоёр болон түүнээс дээш ангиллаар багцлан нэг удаагийн арилжаагаар худалдах захиалга ирүүлж болно.
/Энэ хэсгийг Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн 2026 оны 09 дүгээр сарын 18-ны өдрийн 40 дүгээр тогтоолоор нэмсэн./
- ~~2.6. Биржээр арилжаалах уул уурхайн бүтээгдэхүүний 50 буюу түүнээс дээш хэмжээний багцыг их хэмжээний багцад тооцно.~~
/Энэ хэсгийг Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн 2025 оны 09 дүгээр сарын 18-ны өдрийн 48 дугаар тогтоолоор хассан./

Гурав.Худалдагч, худалдан авагчийг бүртгэх, бүртгэхээс татгалзах

- 3.1. Худалдан авагч нь Биржид бүртгүүлэхээс өмнө өөрийн мэдээллийг Биржийн арилжааны системд оруулж, харилцагчийн код авах ба тухайн код нь худалдан авагчийг таних,

- дахин давтагдашгүй код байна.
- 3.2. Журмын хавсралт 5-д заасан шаардлагыг хангаж, баримт бичгийг Биржид ирүүлсэн худалдан авагч нь Биржийн гишүүн брокероор дамжуулан эсхүл өөрөө арилжаанд оролцож болно. Хэрэв худалдан авагч нь өөрөө арилжаанд оролцох тохиолдолд Биржтэй гэрээ байгуулах бөгөөд шаардлагатай тохиолдолд тус гэрээг хуульд нийцүүлэн цахимаар байгуулж болно.
- /Энэ хэсгийг Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн 2026 оны 08 дугаар сарын 12-ны өдрийн 35 дугаар тогтоолоор өөрчилсөн./*
- 3.3. Бирж дараах шаардлагыг хангасан худалдагчийг бүртгэнэ. Үүнд:
- 3.3.1. ашигт малтмал олборлогч этгээдийн хувьд ашигт малтмал ашиглалтын хүчин төгөлдөр тусгай зөвшөөрөлтэй Монгол Улсын хуулийн этгээд байх;
- 3.3.2. баяжуулах, боловсруулах үйлдвэрийн хувьд ашигт малтмал ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл эзэмшигчтэй байгуулсан гэрээтэй байх;
- 3.3.3. тухайн чиглэлээр нэгээс доошгүй жил үйл ажиллагаа явуулсан байх;
- 3.3.4. боловсруулах, баяжуулах үйлдвэрийн баталгаажсан техник, эдийн засгийн үзүүлэлттэй байх;
- 3.4. Худалдагчаар бүртгүүлэх хуулийн этгээд өөрөө эсхүл түүний брокер нь энэхүү журмын хавсралт 4-д заасан баримт бичгийг Биржид ирүүлнэ.
- 3.5. Бирж худалдагчаар бүртгүүлэх хүсэлтийг холбогдох баримт бичгийн хамт хүлээн авч, Захирлуудын зөвлөлийн хурлаар хэлэлцүүлж, журмын шаардлага хангасан хуулийн этгээдтэй гэрээ байгуулна.
- 3.6. Дараах тохиолдолд худалдагч, худалдан авагчийг бүртгэхээс татгалзана. Үүнд:
- 3.6.1. энэхүү журамд заасан шаардлагыг хангаагүй;
- 3.6.2. хүчин төгөлдөр бус баримт бичиг ирүүлсэн;
- 3.6.3. журамд заасан ирүүлбэл зохих баримт бичгийг Биржээс шаардсан хугацаанд ирүүлээгүй;
- 3.6.4. холбогдох хууль тогтоомж, дүрэм, журамд заасан бусад үндэслэл.
- 3.7. Уул уурхайн бүтээгдэхүүний биржийн арилжаанд зөвхөн Биржтэй эсхүл Биржийн гишүүн брокертой гэрээ байгуулсан хуулийн этгээд худалдагч, худалдан авагчаар оролцоно.

Дөрөв.Захиалга хүлээн авах, бүртгэх, бүртгэхээс татгалзах

Худалдах захиалга, түүнийг хүлээн авах

- 4.1. Худалдагч нь Биржид худалдах захиалга ирүүлэхээс өмнө Биржийн итгэмжлэгдсэн тээвэр, лаборатори, агуулах, терминалтай гэрээ байгуулсан байна.
- 4.2. Худалдагч эсхүл түүний брокер нь Биржээр арилжаалах бүтээгдэхүүний захиалгыг дараах баримт бичгийн хамт арилжаа зохион байгуулагдахаас ажлын 7-оос доошгүй өдрийн өмнө Биржид ирүүлнэ. Үүнд:
- /Энэ хэсгийг Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн 2025 оны 09 дүгээр сарын 18-ны өдрийн 48 дугаар тогтоолоор өөрчилсөн./*
- 4.2.1. энэхүү журмын Хавсралт 1-т заасан "Уул уурхайн бүтээгдэхүүн худалдах захиалга";
- 4.2.2. энэхүү журмын Хавсралт 2-д заасан "Уул уурхайн бүтээгдэхүүний арилжааны зарын маягт"-ыг арилжааны системд үнэн зөв, бүрэн гүйцэт бөглөх;
- 4.2.3. спот гэрээний хувьд энэхүү журмын Хавсралт 3-т заасан агуулахын баримт;
- 4.2.4. бүтээгдэхүүний итгэмжлэгдсэн лабораторийн хүчин төгөлдөр шинжилгээний дүгнэлт;
- 4.2.5. арилжаалах бүтээгдэхүүний дуудах доод үнийн тооцоолол;
- 4.2.6. Бүртгэх үйлчилгээний хөлс төлсөн баримт.
- 4.3. Бирж нь захиалгатай холбоотой шаардлагатай нэмэлт мэдээлэл, тодруулга, баримт бичгийг худалдагч эсхүл түүний брокероос хугацаа тогтоон, гаргуулан авч болно.
- 4.4. Форвард гэрээгээр арилжаалагдах нүүрсний худалдах захиалгын хувьд тогтмол үнэтэй эсхүл индексэд суурилсан үнэтэй, форвард гэрээгээр арилжаалагдах зэсийн баяжмал болон молибдены баяжмалын худалдах захиалгын хувьд тогтмол эсхүл хөвөгч үнэтэй ирүүлж болно.
- /Энэ хэсгийг Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн 2026 оны 08 дугаар сарын 12-ны өдрийн 35 дугаар тогтоолоор өөрчилсөн./*

- 4.4¹.Форвард гэрээгээр арилжаалах зэсийн баяжмал болон молибдены баяжмалын хөвөгч үнийг тооцохдоо бүтээгдэхүүний ачилт хийсэн сарын дундаж үнээр тооцно.
/Энэ хэсгийг Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн 2026 оны 08 дугаар сарын 12-ны өдрийн 35 дугаар тогтоолоор нэмсэн./
- 4.4².Зэс, молибдены баяжмалын тогтмол болон хөвөгч үнэтэй худалдах захиалга ирүүлэхдээ дуудах доод үнийг энэ журмын Хавсралт 7-д заасан аргачлалаар тооцсон үнээс багагүй байхаар ирүүлнэ.
/Энэ хэсгийг Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн 2026 оны 08 дугаар сарын 12-ны өдрийн 35 дугаар тогтоолоор нэмсэн./
- 4.5. Хэрэв нүүрсний форвард гэрээний захиалгыг индексэд суурилсан үнэтэй ирүүлэх бол энэхүү журмын Хавсралт 6-д, зэс, молибдены баяжмалын захиалгыг хөвөгч үнэтэй ирүүлэх бол Хавсралт 7-д заасан аргачлалыг тус тус баримтална.
/Энэ хэсгийг Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн 2026 оны 08 дугаар сарын 12-ны өдрийн 35 дугаар тогтоолоор өөрчилсөн./
- 4.6. Бирж нь худалдах захиалгыг энэхүү журамд заасан баримт бичгийн хамт хүлээн авснаас хойш ажлын 2 өдрийн дотор шалгаж, бүртгэх эсэхийг шийдвэрлэнэ.
- 4.7. Худалдах захиалгыг бүртгэхдээ тухайн арилжаа зохион байгуулагдах өдөр, цагийг арилжааны төлөвлөгөө, хуваарьтай уялдуулж өөрчлөн бүртгэж болно. Ингэхдээ худалдагч эсхүл түүний брокертой зөвшилцөх бөгөөд хэрэв зөвшилцөлд хүрээгүй бол тухайн захиалгыг бүртгэхээс татгалзах үндэслэл болно.
- 4.8. Худалдах захиалга нь энэхүү журамд заасан шаардлагыг хангасан тохиолдолд Биржийн Гүйцэтгэх захирлын тушаалаар бүртгэж, арилжааны зарыг олон нийтэд арилжаа зохион байгуулагдах өдрөөс ажлын 5-аас доошгүй өдрийн өмнө Биржийн албан ёсны цахим хуудсаар дамжуулан мэдээлнэ.
/Энэ заалтыг Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн 2025 оны 09 дүгээр сарын 18-ны өдрийн 48 дугаар тогтоолоор өөрчилсөн./
- 4.9. Дараах тохиолдолд Бирж худалдах захиалгыг бүртгэхээс татгалзана. Үүнд:
- 4.9.1. захиалгын мэдээлэл болон бүрдүүлбэр дутуу;
- 4.9.2. Биржээс шаардсан захиалгатай холбоотой нэмэлт мэдээлэл, баримт бичгийг ирүүлээгүй;
- 4.9.3. гэрээгээр хүлээсэн үүргээ удаа дараа биелүүлээгүй;
- 4.9.4. тухайн компанийг арилжаанд оролцох эрхийг түр хязгаарласан, хассан;
- 4.9.5. холбогдох хууль тогтоомж, дүрэм, журамд заасан бусад үндэслэл.
- 4.10. Бирж нь энэхүү журмын 4.9-т заасан үндэслэлээр худалдах захиалгыг бүртгэхээс татгалзсан тохиолдолд энэ тухай худалдагч эсхүл түүний брокерт нэн даруй мэдэгдэнэ.
- 4.11. Худалдагч Биржид ирүүлсэн худалдах захиалгын мэдээллийг зөрүүтэй ирүүлсэн тохиолдолд түүнээс үүсэх үр дагаврыг худалдагч өөрөө хариуцна.
- 4.12. Хэрэв худалдагч брокероор дамжуулан худалдах захиалгыг Биржид ирүүлсэн тохиолдолд захиалгын үнэн зөвийг брокер хариуцна.

Биржид бүртгэгдсэн худалдах захиалгад өөрчлөлт оруулах, цуцлах

- 4.13. Уул уурхайн бүтээгдэхүүний зах зээлийн үнэ буурсан эсхүл өссөн тохиолдолд арилжаа зохион байгуулагдахаас ажлын 1-ээс доошгүй өдрийн өмнө дуудах доод үнийг өөрчлөх хүсэлт ирүүлж болно.
/Энэ хэсгийг Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн 2025 оны 09 дүгээр сарын 18-ны өдрийн 48 дугаар тогтоолоор өөрчилсөн./
- 4.14. Бирж нь 4.13-т заасан хүсэлтийг харгалзан, Гүйцэтгэх захирлын тушаалаар тухайн захиалгад өөрчлөлт оруулж болох бөгөөд хэрэв өөрчлөлт оруулсан бол олон нийтэд нэн даруй Биржийн албан ёсны цахим хуудсаар мэдээлнэ.
- 4.15. Дараах тохиолдолд Бирж бүртгэгдсэн захиалгыг цуцална. Үүнд:
- 4.15.1. эрх бүхий байгууллага, албан тушаалтнаас шаардсан;
- 4.15.2. гэнэтийн болон давагдашгүй хүчний шинжтэй онцгой нөхцөл байдлаас тухайн арилжаа явагдах боломжгүй болсон талаарх баримтыг Худалдагч ирүүлсэн.
- 4.16. Хэрэв Биржээс захиалгыг цуцалсан бол энэ талаар биржийн арилжаанд оролцогчдод нэн даруй мэдэгдэнэ.
- 4.17. Захиалгыг цуцлах шалтгаан болсон нөхцөл байдал арилсан тохиолдолд тухайн

худалдагчийн шинээр ирүүлсэн захиалгыг бүртгэж болно.

Худалдан авагч арилжаанд оролцох

- 4.18. Худалдан авагч нь өөрөө эсхүл Биржийн гишүүн брокероор дамжуулан арилжаанд оролцоно.
- 4.19. Худалдан авагч эсхүл түүний брокер нь худалдан авах захиалга өгөх, арилжаанд оролцохдоо дараах үүргийг хүлээнэ. Үүнд:
- 4.19.1. Биржээс олгосон арилжааны системд хандах эрхээр нэвтэрч арилжаанд оролцох;
 - 4.19.2. өөрийн тоног төхөөрөмж, программ хангамжийн бэлэн байдлыг хангах;
 - 4.19.3. арилжааны системтэй холбоотой ямар нэг доголдол илэрвэл Биржид яаралтай мэдэгдэж шаардлагатай арга хэмжээ авч ажиллах;
 - 4.19.4. арилжаанд оролцох заавар, зөвлөмж болон шаардлагатай хууль тогтоомж биржийн дүрэм, журамтай сайтар танилцаж, дагаж мөрдөх;
 - 4.19.5. Биржээс мэдээлсэн арилжаа болон худалдах захиалгатай холбоотой мэдээ, мэдээлэлтэй Биржийн цахим хуудсаар дамжуулан тогтмол танилцах;
/Энэ заалтыг Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн 2025 оны 09 дүгээр сарын 18-ны өдрийн 48 дугаар тогтоолоор нэмсэн./
- 4.20. Худалдан авагч эсхүл түүний брокер нь арилжааны системд нэвтрэх эрхийг бусдад дамжуулахгүй, шилжүүлэхгүй байх, бусад этгээд олж авах нөхцөлийг бүрдүүлэхгүй байхаар нууцлалыг хадгалах үүрэгтэй. Энэхүү үүргээ зөрчсөнөөс арилжааны системд нэвтрэх эрхгүй этгээд нэвтэрсэн, зохих зөвшөөрөлгүйгээр арилжааны системд үйлдэл хийснээс үүсэх хохирол, бусад үр дагаврыг Бирж хариуцахгүй.
- 4.21. Худалдан авагч эсхүл түүний брокер нь арилжааны явцад захиалгын санд оруулах худалдан авах үнийн саналын үнэн зөв, түүнээс үүсэх үр дагаврыг бүрэн хариуцна.
- 4.22. Худалдан авагч эсхүл түүний брокерын буруутай үйлдэл, эс үйлдэхүйн улмаас үнийн саналыг захиалгын санд буруу оруулсан нь тухайн үнээр хийгдсэн хэлцэл, байгуулагдсан гэрээг цуцлах үндэслэл болохгүй.
- 4.23. Брокер нь худалдан авагчийн захиалга, түүний мэдээллийн нууцлалыг чандлан хадгалж аливаа ашиг олох зорилгоор ашиглах, бусад этгээдэд тараах, олж авах нөхцөлийг бүрдүүлэхийг хориглоно.

Тав.Арилжааг зохион байгуулах

- 5.1. Бирж арилжааг ажлын өдрүүдэд 10:00-12:00, 14:00-16:00 цагийн хооронд зохион байгуулна.
/Энэ хэсгийг Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн 2026 оны 08 дугаар сарын 12 -ны өдрийн 35 дугаар тогтоолоор өөрчилсөн./
- 5.2. Бирж нь уул уурхайн бүтээгдэхүүний захиалгыг худалдагч эсхүл түүний брокероос ирүүлсэн доод үнээс эхлэн цахимаар үнэ хаялцуулан нээлттэйгээр зохион байгуулна.
- 5.3. Арилжааны дуудах доод үнийн хамгийн бага өөрчлөлтийн хэмжээ худалдагчийн ирүүлсэн захиалгад өөрөөр тогтоогоогүй тохиолдолд тонн тутамд 0.3 ам.доллар эсхүл 3 юань байна.
- 5.4. Арилжаа нь дараах 3 үе шаттайгаар явагдана. Үүнд:
- 5.4.1. захиалга бүртгэх үе;
 - 5.4.2. дуудах үе;
 - 5.4.3. хэлцэл хийгдэх үе.
- 5.5. Худалдан авах захиалга бүртгэх үе нь 60 минутын хугацаанд үргэлжлэх бөгөөд энэ үед худалдан авах захиалгыг арилжааны системд бүртгүүлж, түүнийг өөрчилж эсхүл цуцалж болно.
- 5.6. Захиалга бүртгэх болон дуудах үед Биржийн арилжааны систем худалдан авах захиалгыг хамгийн өндөр үнээс бага үнэ рүү эрэмбэлэх бөгөөд ижил үнэтэй захиалгуудын хувьд цаг хугацааны дарааллаар эрэмбэлнэ.
- 5.7. Худалдан авагч нь захиалга бүртгэх үед захиалга оруулаагүй, эсхүл оруулсан боловч цуцалсан бол дуудах үед захиалга оруулах боломжгүй.
- 5.8. Худалдан авах захиалга бүртгэх үе дууссаны дараа дуудах үе нь 1 минут үргэлжлэх бөгөөд энэ үед бүртгүүлсэн захиалгын үнийг бууруулах болон цуцлах боломжгүй.
- 5.9. Дуудах үед хамгийн дээд үнэ шинэчлэгдэх тохиолдол бүрд дуудах үе дахин 1 минутын

- хугацаагаар сунгагдана.
- 5.10. Дуудах үеийн 1 минутын хугацаанд дээд үнийг шинэчлэх захиалга оруулаагүй тохиолдолд хамгийн дээд үнийн саналаар хэлцэл хийгдэнэ.
- 5.11. Энэхүү журмын 5.10-т заасны дагуу хэлцэл хийгдсэнээр арилжааны гэрээ байгуулагдсанд тооцож тухайн арилжаа дуусгавар болно.
- 5.12. Брокер нь өөрийн буруутай үйлдэл, эс үйлдэхүйгээр, эсхүл түүний системийн хэвийн бус ажиллагаанаас шалтгаалж худалдан авагчийн өгсөн захиалгаас өөр захиалга арилжааны системд бүртгүүлсний улмаас хэлцэл хийгдэж, гэрээ байгуулагдсан бол тухайн арилжааны гэрээний үүрэг хариуцлагыг брокер хүлээнэ.

Зургаа.Хэлцлийн тайлан

- 6.1. Бирж нь арилжаа зохион байгуулагдаж дууссанаас хойш тухай бүр арилжааны мэдээг өөрийн албан ёсны цахим хуудсаар мэдээлэх бөгөөд арилжаа амжилттай хийгдсэн тохиолдолд баталгаажсан хэлцлийн тайланг худалдагч, худалдан авагч эсхүл тэдгээрийн брокерт цахимаар хүргүүлнэ.Үүнд:
- 6.1.1. хэлцэл хийгдсэн үнэ, хэлцлийн дугаар;
- 6.1.2. худалдан авахаар шалгарсан хуулийн этгээдийн албан ёсны нэр, хаяг, утасны дугаар, и-мэйл хаяг;
- 6.1.3. худалдан авагч талтай арилжааны гэрээг баталгаажуулах хугацаа (ажлын 5 өдрийн дотор);
- 6.1.4. арилжааны гэрээтэй болон төлбөр тооцоотой холбоотой бусад мэдээлэл.
- 6.2. Худалдан авагчид хүргүүлэх баталгаажсан хэлцлийн тайланд дараах мэдээлэл тусгагдсан байна. Үүнд:
- 6.2.1. худалдагчийн албан ёсны нэр, хаяг, холбоо барих утасны дугаар, и-мэйл хаяг;
- 6.2.2. худалдагч талтай арилжааны гэрээг цаасаар баталгаажуулах хугацаа, хэлцлийн төлбөр төлөх нөхцөл, арилжааны шимтгэл төлөхтэй холбоотой мэдээлэл;
- 6.3. Арилжааны төлбөр тооцоог гүйцэтгэхтэй холбоотой харилцааг Биржийн “Уул уурхайн бүтээгдэхүүний биржийн арилжааны төлбөр тооцооны журам”-аар зохицуулна.

Долоо.Арилжааны мэдээллийн ил тод байдал

- 7.1. Бирж нь арилжааны болон ханшийн мэдээллийн сан бүрдүүлж, олон нийтэд арилжааны систем болон цахим хуудсаар дамжуулан тогтмол мэдээлнэ.
- 7.2. Арилжааны мэдээнд дараах мэдээлэл тусгагдсан байна. Үүнд:
- 7.2.1. арилжаа зохион байгуулагдсан он, сар, өдөр;
- 7.2.2. арилжаанд оролцсон нийт худалдан авах санал гаргагчдын тоо;
- 7.2.3. худалдагч хуулийн этгээдийн нэр, албан ёсны хаяг;
- 7.2.4. захиалгын бүртгэлийн дугаар;
- 7.2.5. доод үнэ;
- 7.2.6. хэлцэл хийгдсэн үнэ;
- 7.2.7. гэрээний нийт үнийн дүн;
- 7.2.8. үнийн өсөлтийн хувь;
- 7.2.9. арилжсан уул уурхайн бүтээгдэхүүний төрөл, ангилал, чанарын үзүүлэлт.
- 7.3. Бирж нь арилжааны үнэ, хэмжээ, бүтээгдэхүүний төрөл, ангилал, арилжаа зохион байгуулагдсан он, сар, өдөр зэрэг үзүүлэлтээр өдөр, долоо хоног, сар, жилээр тогтмол мэдээлнэ.
- 7.4. Худалдагч нь төлбөр тооцоонд цахим төлбөрийн баримт үйлдэж, татварын бүртгэл, мэдээллийн нэгдсэн санд хэлцлийг бүртгэнэ.

Найм.Арилжааг зогсоох, цуцлах, хүчингүй болгох

- 8.1. Бирж нь дараах тохиолдолд арилжааг зогсооно. Үүнд:
- 8.1.1. арилжааны явцад гэнэтийн буюу давагдашгүй хүчин зүйлийн улмаас тухайн арилжааг зохион байгуулах боломжгүй болсон;
- 8.1.2. улсын байцаагчийн албан шаардлагын дагуу.
- 8.2. Энэхүү журмын 8.1.1-т заасан арилжааг зогсоох нөхцөл байдал арилсан бол арилжааг хэвийн үргэлжлүүлнэ. Уг нөхцөл байдал арилаагүй бол арилжааг цуцалж, энэ тухай арилжаанд оролцогчдод нэн даруй цахимаар мэдэгдэж, дахин зохион байгуулна.

- 8.3. Журмын 8.1.2-т заасны дагуу зогсоосон арилжааны албан шаардлага цуцлагдсан тохиолдолд арилжааг дахин зохион байгуулна. Хэрэв цуцлах шийдвэр гаргасан бол тухайн арилжааг цуцалж, энэ тухай арилжаанд оролцогчдод нэн даруй цахимаар мэдэгдэнэ.
- 8.4. Бирж нь журмын 8.2, 8.3-т заасны дагуу арилжааг дахин зохион байгуулах тохиолдолд энэ тухай мэдээллийг өөрийн цахим хуудсаар мэдээлнэ.

Ес.Бусад

- 9.1. Энэхүү журмыг зөрчсөн арилжаанд оролцогчийн үйлдэл нь гэмт хэргийн болон зөрчлийн шинжгүй бол холбогдох хууль тогтоомж, дүрэм, журамд заасан хариуцлага хүлээлгэнэ.
- 9.2. Энэхүү журмаар зохицуулаагүй харилцааг Хороотой зөвшилцсөний үндсэн дээр хуульд нийцүүлэн шийдвэрлэнэ.
- 9.3. Энэхүү журмын хэрэгжилтэд Бирж хяналт тавина.

---oOo---

УУЛ УУРХАЙН БҮТЭЭГДЭХҮҮН ХУДАЛДАХ ЗАХИАЛГА

Огноо:.....	Дугаар:.....	Улаанбаатар хот
-------------	--------------	-----------------

Бид [уул уурхайн бүтээгдэхүүн худалдагч аж ахуйн нэгж, түүнийг төлөөлж] энэхүү маягт, түүнд хавсаргасан баримт бичгийн үнэн зөвийг бүрэн хариуцах бөгөөд худалдан авагчид хүргэвэл зохих мэдээллийг үнэн зөв, бүрэн тусгасан болно.

1.	Уул уурхайн бүтээгдэхүүний худалдагчийн мэдээлэл	
1.1	Оноосон нэр:	
1.2	Бүртгэлтэй улс, улсын бүртгэлийн дугаар:	
1.3	Регистрийн дугаар:	
1.4	Үйл ажиллагааны чиглэл:	
1.5	Оршин байх албан ёсны хаяг: <i>/Монгол Улсад төлөөлөгчийн газартай бол түүний хаягийг мөн бичнэ/</i>	
1.6	Шуудангийн болон цахим шуудангийн хаяг, холбоо барих утас:	
1.7	Энэхүү маягттай холбоотой асуудлыг хариуцах этгээдийн нэр, албан тушаал, хаяг, холбоо барих утас:	
1.8	Компанийн одоогийн гүйцэтгэх удирдлага эсхүл удирдлагын баг /байхгүй бол эрх бүхий албан тушаалтан/-ийн гишүүдийн товч мэдээлэл:	
1.9	Төлбөр, тооцоог гүйцэтгэх банк, дансны мэдээлэл:	
1.10	Худалдан авагчид хүргэвэл зохих нэмэлт мэдээлэл:	
2.	Арилжаалагдах бүтээгдэхүүний мэдээлэл	
2.1	Бүтээгдэхүүний багц, тоо хэмжээ(тонн):	 багц буюу нийт тонн
2.2	Бүтээгдэхүүний төрөл ангилал:	
2.3	Бүтээгдэхүүний чанарын үзүүлэлт: <i>/Стандарт чанарын үзүүлэлтүүд/</i>	
2.4	Арилжаа зохион байгуулагдах огноо:	
2.5	Дуудах доод үнэ, валютын төрөл:	
2.6	Дуудах үед үнэ өсгөх хамгийн Бага үнийн дүн, валют (tick size):	
2.7	Дэнчингийн хэмжээ:	
2.8	Дэнчин байршуулах дансны дугаар:	
2.9	Чанарын шинжилгээ хийсэн итгэмжлэгдсэн лабораторийн мэдээлэл: <i>/нэр, хаяг, холбоо барих утас/</i>	
2.10	Итгэмжлэгдсэн лабораторийн шинжилгээний товч дүгнэлт, чанарын	Жишиг үзүүлэлт:

	үзүүлэлт:	Хэмжигдэхүүн	Чанарын үзүүлэлт /Өөрчлөлтийн хувь*/	
		Үзүүлэлт 1		
		Үзүүлэлт 2		
		Үзүүлэлт 3		
		Үзүүлэлт 4		
2.11	Бүтээгдэхүүн нийлүүлэх цэг			
2.12	Бүтээгдэхүүн хүргэж өгөх сүүлийн хугацаа /огноо/:			
2.13		Бүтээгдэхүүн нийлүүлэх хуваарь		
		Нийлүүлэх хугацаа		
		Төлбөр төлөх хугацаа		
		Нийлүүлэх Хэмжээ /тонн/		
2.14	Тогтмол үнэтэй, индексэд суурилсан үнэтэй эсхүл хөвөгч үнэтэй захиалга			

/Бид энэхүү маягт болон түүнд хавсаргасан баримт, бичгийг төрийн эрх бүхий байгууллага болон олон нийтэд мэдээллэхийг зөвшөөрч байна/

Бүтээгдэхүүн арилжаалах захиалгыг баталгаажуулсан:

Овог, нэр:

Албан тушаал:

“.....” ХХК/ХК/ТӨҮГ-ийн

.....

Гарын үсэг:

(Тамга/тэмдэг)

ТУСГАЙ ТЭМДЭГЛЭЛ /зөвхөн Биржийн албан хэрэгцээнд/

Захиалга хүлээн авсан ажилтны овог, нэр:	Захиалга хүлээн авсан огноо, цаг, минут:	Захиалга, түүнд хавсаргасан баримтын тоо /нүүрээр/:

---oOo---

УУЛ УУРХАЙН БҮТЭЭГДЭХҮҮНИЙ ФОРВАРД ГЭРЭЭНИЙ АРИЛЖААНЫ ЗАР

1	Худалдагч этгээдийн нэр			
2	Арилжаа зохион байгуулагдах огноо, цаг			
3	Уул уурхайн бүтээгдэхүүний төрөл, ангилал			
4	Чанарын үзүүлэлт		Хэмжигдэхүүн	Чанарын үзүүлэлт
5	Багцын тоо, нийт хэмжээ			
6	Дуудах доод үнэ, валютын төрөл			
7	Тогтмол үнэтэй, индексэд суурилсан үнэтэй эсхүл хөвөгч үнэтэй захиалга эсэх			
8	Чанарын зөрүүнд тооцох үнийн нэмэгдэл, бууралт байгаа эсэх, тооцох аргачлал			
9	Дуудах үед үнэ өсгөх хамгийн бага дүн			
10	Гэрээ дуусгавар болох хугацаа			
11	Хүргэлт хийх хугацаа, нөхцөл /хэсэгчилж хүргэлт хийх тохиолдолд хүргэлтийн хуваарь/			
12	Бүтээгдэхүүн нийлүүлэх цэг			
13	Тээвэрлэлтийн төрөл			
14	Дэнчингийн хэмжээ			
15	Дэнчин байршуулах банкны дансны мэдээлэл, валютын төрөл			
16	Худалдан авагчид хүргэвэл зохих нэмэлт мэдээлэл			
17	Биржийн мэдээллийн ажилтантай холбоо барих утасны дугаар			

БҮТЭЭГДЭХҮҮН НИЙЛҮҮЛЭХ ХУВААРЬ

Бүтээгдэхүүн нийлүүлэх хугацаа				
Төлбөр төлөх хугацаа				
Нийлүүлэх хэмжээ /тонн/				

Энэхүү маягтад тусгасан мэдээллийн үнэн зөвийг худалдагч тал бүрэн хариуцна. Хэрэв Монгол, Англи, Хятад хэл дээрх зарын мэдээлэл хоорондоо зөрөх тохиолдолд Монгол хэл дээрх зарыг зөв гэж үзнэ.

---oOo---

TRADING ADVERTISEMENT FOR FORWARD CONTRACT OF MINING PRODUCTS

1	Seller's name		
2	Auction date and, time		
3	Type and classification of mining product		
4	Quality estimation	Measurements	Quality index
5	Number of lots and, total weight		
6	Bid opening bid price and, currency type		
7	Fixed/ floating/ index-based pricing		
8	minimum amount to increase the bid price during the auction /tick size/		
9	Termination date of the contract		
10	The delivery date and, type of incoterms		
11	point of delivery		
12	Transportation type		
13	Amount of collateral		
14	Bank account info for collateral and, its currency type		
15	Additional information for buyers		
16	contact information for further enquiries		

Product delivery schedule

Product date	delivery				
Payment date					
Delivery /tonnes/	amount				

The seller shall be fully responsible for the accuracy of the entire information provided in this form. If there is any conflict between the advertisement form of Mongolian, English and Chinese, the Mongolian version shall be prevailed.

---oOo---

矿产品远期合同交易公告

1	卖方公司名称	
2	电子交易日期、交易时间	
3	矿产品种类	
4	质量指标、标准	种类
		质量标准
5	交易批量	
6	起拍价	
7	固定价格或指数价格	
8	拍卖时最低加价金额	
9	合同终止期限	
10	供货时间	
11	供货地点	
12	运输方式	
13	保证金	
14	保证金存入账户信息、币种	
15	其他信息	
16	交易所联系人电话	

产品供应时间表

产品供应期限				
付款期限				
供应量（吨）				

卖方对本表格中提供的信息真实性负全部责任。如果蒙古文、英文、中文广告中的信息不一致，官方认为蒙古文广告为主的。

---oOo---

**УУЛ УУРХАЙН БҮТЭЭГДЭХҮҮНИЙ СПОТ ГЭРЭЭНИЙ
АРИЛЖААНЫ ЗАР**

1	Худалдагч этгээдийн нэр													
2	Арилжаа зохион байгуулагдах огноо, цаг													
3	Уул уурхайн бүтээгдэхүүний төрөл, ангилал													
4	Чанарын үзүүлэлт	<table><tr><th>Хэмжигдэхүүн</th><th>Чанарын үзүүлэлт</th></tr><tr><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td></tr></table>	Хэмжигдэхүүн	Чанарын үзүүлэлт										
Хэмжигдэхүүн	Чанарын үзүүлэлт													
5	Багцын тоо, нийт хэмжээ													
6	Дуудах доод үнэ, валютын төрөл													
7	Дуудах үед үнэ өсгөх хамгийн бага дүн													
8	Бүтээгдэхүүнийг байршуулсан итгэмжлэгдсэн агуулах, терминал													
9	Хүргэлт хийх хугацаа, нөхцөл													
10	Бүтээгдэхүүн нийлүүлэх цэг													
11	Тээвэрлэлтийн төрөл													
12	Дэнчингийн хэмжээ													
13	Дэнчин байршуулах банкны дансны мэдээлэл, валютын төрөл													
14	Худалдан авагчид хүргэвэл зохих нэмэлт мэдээлэл													
15	Биржийн мэдээллийн ажилтантай холбоо барих утасны дугаар													

Энэхүү маягтад тусгасан мэдээллийн үнэн зөвийг худалдагч тал бүрэн хариуцна. Хэрэв Монгол, Англи, Хятад зар дахь мэдээлэл хоорондоо зөрөх тохиолдолд Монгол хэл дээрх зарыг зөв гэж үзнэ.

---oOo---

TRADING ADVERTISEMENT FOR SPOT CONTRACT OF MINING PRODUCTS

1	Seller's name		
2	Auction date and, time		
3	Type and classification of mining product		
4	Quality estimation	Measurements	Quality Index
5	Number of lots and, total weight		
6	Bid opening price and, currency		
7	minimum amount to increase the bid price during the auction /tick size/		
8	The accredited warehouse and terminal		
9	The delivery date and, type of incoterms		
10	point of delivery		
11	Transportation type		
12	Amount of collateral		
13	Bank account info for collateral and, its currency type		
14	Additional information for buyers		
15	contact information for further enquiries		

The seller shall be fully responsible for the accuracy of the entire information provided in this form. If there is any conflict between the advertisement form of Mongolian, English and Chinese, the Mongolian version shall be prevailed.

---oOo---

矿产品现货合同交易公告

1	卖方公司名称			
2	电子交易日期、交易时间			
3	矿产品种类			
4	质量指标, 标准	种类	质量标准	
5	交易批量			
6	起拍价			
7	拍卖时最低加价金额			
8	产品存放的授权仓库、园区			
9	供货时间			
10	供货地点			
11	运输方式			
12	保证金			
13	保证金存入账户信息, 币种			
14	其他信息			
15	交易所联系人电话			

卖方对本表格中提供的信息真实性负全部责任。如果蒙古文、英文、中文广告中的信息不一致, 官方认为蒙古文广告为主的。

---oOo---

ХУДАЛДАГЧААР БҮРТГҮҮЛЭХЭД БҮРДҮҮЛЭХ БАРИМТ БИЧГИЙН ЖАГСААЛТ

№	Баримт бичгийн төрөл	Хуудасны тоо
1	Монгол Улсын хуулийн этгээдийн улсын бүртгэлийн гэрчилгээний нотариатаар гэрчлүүлсэн хуулбар;	
2	Ашигт малтмал ашиглалтын хүчин төгөлдөр тусгай зөвшөөрлийн гэрчилгээний нотариатаар гэрчлүүлсэн хуулбар; (боловсруулах үйлдвэрийн хувьд ашигт малтмалын тусгай зөвшөөрөл эзэмшигчтэй байгуулсан гэрээ)	
3	Техник, эдийн засгийн үндэслэл;	
4	Тухайн жилийн уулын ажлын төлөвлөгөө болон өмнөх жилийн уулын ажлын тайлан; (жич: боловсруулах үйлдвэрийн үйл ажиллагаа эрхэлдэг Монгол Улсын хуулийн этгээдэд хамаарахгүй)	
5	Сүүлийн 1 жилийн аудитлагдсан санхүүгийн тайлан;	
6	Компанийн үйл ажиллагаа, бизнес төлөвлөгөөний танилцуулга;	
7	Эрх бүхий этгээдээр итгэмжлэгдсэн тээвэр, агуулах талбай, лабораторитой байгуулсан гэрээ;	
8	Брокероор оролцох тохиолдолд брокертой байгуулсан гэрээ;	
9	Биржээс шаардлагатай гэж үзсэн бусад.	

---oOo---

ХУДАЛДАН АВАГЧААР БҮРТГҮҮЛЭХЭД БҮРДҮҮЛЭХ БАРИМТ БИЧГИЙН ЖАГСААЛТ

№	Баримт бичгийн төрөл	Хуудасны тоо
1	Хуулийн этгээдийн улсын бүртгэлийн гэрчилгээний хуулбар (Монгол эсхүл Англи хэл дээрх баталгаат орчуулгын хамт)	
2	Харилцагч банкны дансны тодорхойлолт (Монгол эсхүл Англи хэл дээрх баталгаат орчуулгын хамт)	
3	Брокерын худалдан авагч бол брокертой байгуулсан гэрээ	
4	Биржээс шаардлагатай гэж үзсэн бусад	

---oOo---

/Энэ хавсралтыг Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн 2025 оны 09 дүгээр сарын 18-ны өдрийн 48 дугаар тогтоолоор өөрчилсөн./

/Энэ хавсралтыг Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн 2026 оны 08 дугаар сарын 12-ны өдрийн 35 дугаар тогтоолоор өөрчилсөн./

/Энэ хэсэгт Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн 2026 оны 09 дүгээр сарын 18-ны өдрийн 40 дүгээр тогтоолоор нэмэлт, өөрчлөлт оруулсан./

ИНДЕКСИЙН ХӨДӨЛГӨӨН ТООЦОХ АРГАЧЛАЛ

Индексийн хөдөлгөөнийг МХБ-ээс сар бүрийн 05-ны өдрийн дотор цахим хуудсаар дамжуулан олон нийтэд мэдээлнэ. Мэдээлэхдээ тухайн индексийн хөдөлгөөний үзүүлэлтийг өссөн тохиолдолд нэмэх (+) тэмдэг, буурсан тохиолдолд хасах (-) тэмдгээр тус тус тэмдэглэнэ. Хэрэв тухайн сарын 05-ны өдөр хагас сайн өдөр таарвал 04-нд, бүтэн сайн өдөр таарвал дараагийн өдөр буюу 06-ны өдөр, 3 ба түүнээс дээш хоногийн бүх нийтийн амралтын өдөр таарсан тохиолдолд тухайн сарын 05-ны өдөртэй аль ойрхон ажлын өдөр нийтэлнэ.

- Коксжих болон эрчим хүчний нүүрснээс бусад төрлийн нүүрсний гэрээний үнэд дээрх индексийн хөдөлгөөн хамаарахгүй
- Арилжааны системд хэлцэл хийгдсэн өдөр нь хуанлийн сарын 1-15-ны өдөр бол тухайн сар болон дараагийн сарын гэрээний үнийг тогтмол үнээр, 16-31-ний өдөр бол тухайн сар болон дараагийн 2 сарын гэрээний үнийг тогтмол үнээр тус тус тооцож, түүний дараагийн сараас эхлэн гэрээний үнийг индексийн хөдөлгөөнд суурилсан үнээр тооцож эхэлнэ.
- Индексийн хөдөлгөөний бутархай тоог зуутын нарийвчлалтайгаар гаргана.

Уул уурхайн бүтээгдэхүүний биржээр арилжаалагдсан коксжих нүүрс болон эрчим хүчний нүүрсний индексийн сагсны хөдөлгөөнийг тооцохдоо дор дурдсан дэс дарааллыг баримтална. Үүнд:

1. Индексүүдийн сарын дундаж утгыг тооцоолно;

Индекс бүрийн тухайн сарын арифметик дундаж олох замаар тооцоолно.

$$I_n(t) = \frac{\sum I_i}{d}$$

- $I_n(t)$ – n индексийн тухайн сарын дундаж үзүүлэлт
- I_i – тухайн өдрийн үзүүлэлт
- d – тухайн сарын нийт өдрийн тоо

2. Индексүүдийн сар бүрийн хөдөлгөөний коэффициентыг тодорхойлно.

Индекс бүрийн сарын дундаж үзүүлэлтийг өмнөх сартай харьцуулах замаар хөдөлгөөнийг /өөрчлөлтийн коэффициент/ тодорхойлно.

$$\Delta INDEX_n(t) = \frac{I_n(t) - I_n(t-1)}{I_n(t-1)} * 100\%$$

- $\Delta INDEX_n(t)$ – тухайн сарын n индексийн хөдөлгөөний коэффициент
- $I_n(t)$ – n индексийн тухайн сарын дундаж үзүүлэлт
- $I_n(t-1)$ – n индексийн өмнөх сарын дундаж үзүүлэлт

3. Индексийн сагсны өөрчлөлтийн хөдөлгөөний коэффициентыг тодорхойлно.

Тухайн сарын индексийн сагсны өөрчлөлтийн хөдөлгөөний коэффициентыг тодорхойлохдоо индекс бүрийн тухайн сарын үзүүлэлтийг сагсанд эзлэх хувийн жинд нь үржүүлж тооцоолно.

$$\Delta INDEXbasket(t) = w_1 * \Delta INDEX_1(t) + w_2 * \Delta INDEX_2(t) + w_3 * \Delta INDEX_3(t) + w_4 * \Delta INDEX_4(t) + w_5 * \Delta INDEX_5(t) + w_6 * \Delta INDEX_6(t)$$

- $\Delta INDEXbasket(t)$ - тухайн сарын сагсны индексийн хөдөлгөөний коэффициент
- w_n – n индексийн сагсанд эзлэх хувийн жин
- $INDEX_n(t)$ - тухайн сарын n индексийн хөдөлгөөний коэффициент

4. Индексийн сагсны хөдөлгөөний коэффициентыг ашиглан коксжих болон эрчим хүчний нүүрсний сар бүрийн үнийн хөдөлгөөнийг тодорхойлно.

Гэрээний эхний сард хэлцлийн үнийг индексийн хөдөлгөөний коэффициент ашиглан өөрчилнө.

$$P_t = P_0 * (1 + \Delta INDEXbasket(t))$$

- P_t – тухайн сарын үнэ
- P_0 – хэлцлийн үнэ
- $\Delta INDEXbasket(t)$ - тухайн сарын сагсны индексийн хөдөлгөөний коэффициент

Гэрээний 2 дох сараас өмнөх сарын буюу индексийн хөдөлгөөнийг тооцсон үнээс тухайн сарын индексийн хөдөлгөөний коэффициент ашиглан өөрчлөх зарчмаар үргэлжилнэ.

$$P_t = P_{t-1} * (1 + \Delta INDEXbasket(t))$$

- P_t – тухайн сарын үнэ
- P_{t-1} – хэлцлийн үнэ
- $\Delta INDEXbasket(t)$ - тухайн сарын сагсны индексийн хөдөлгөөний коэффициент

1. Коксжих нүүрсний индексийн хөдөлгөөн

Коксжих нүүрсний индексийн сагсны хөдөлгөөнийг тооцоход дараах индексүүд багтана:

№	Индекс нэршил	Эзлэх хувь	Индекс гаргадаг компани	Индекс гаргах хугацаа	Тайлбар
1	Ganqimaodu #5 Raw Coal	20%	БНХАУ-ын нүүрсний дата платформ SXCoal www.sxcoal.com	Өдөр тутам	БНХАУ-ын Ганцмод боомт дахь түүхий нүүрсний татвар орсон үнэ
2	CR Coking Coal Price Index-Composite	30%	БНХАУ-ын нүүрсний дата платформ SXCoal	Долоо хоног тутам, Даваа гараг	БНХАУ-ын дотоодын коксжих нүүрсний жигнэсэн дундаж үнэ
3	CR Washed Primary Coking price	25%	www.sxcoal.com	Долоо хоног тутам, Даваа гараг	БНХАУ-ын үйлдвэрлэлийн голлох 7 муж, дамжин

	index - Productio n Place				өнгөрөх 2 цэг болон хэрэглээний 8 үйлдвэрүүдийн баяжуулсан коксжих нүүрсний жигнэсэн дундаж үнэ
4	Shanxi Liulin Low S Raw	10%	БНХАУ-ын нүүрсний дата платформ SXCoal	Өдөр тутам	БНХАУ-ын хамгийн том нүүрсний бүс Шаньси мужийн 4 дүгээр давхаргын түүхий коксжих нүүрсний уурхайн амны дундаж үнэ.
5	Metal Bulletin Coking Coal Price Index, HCC CFR Jingtang	5%	Metal Bulletin www.fastmarkets.co m	Өдөр тутам	Австрали, АНУ-ын 16-60 хоногийн дотор БНХАУ- ын Жинтан боомт хүргэж өгөх, "CFR Jingtang" нөхцөлтэй коксжих нүүрсний фьючерс үнэ.
6	Platts HCC 64 Mid Vol, CFR China	10%	S&P Global www.spglobal.com	Өдөр тутам	Хятадын Qingdao, Dalian, Qinhuangdao, Caofeidian, Jingtang зэрэг боомтуудад хүргэж өгөх нөхцөлтэй, Австралиас нийлүүлж буй коксжих нүүрсний биржийн спот үнэ

**Индексийн сагс ашигласан зарчим: БНХАУ-н дотоод зах зээлийг илэрхийлэх үнэ болон БНХАУ-н томоохон боомтууд дээр зарагдаж байгаа олон улсын нүүрсний үнийн индексүүд нь нүүрсний зах зээлийг бодит хэмжээнд илэрхийлнэ гэж үзсэн.*

2. Эрчим хүчний нүүрсний индексийн хөдөлгөөн

Эрчим хүчний нүүрсний индексийн сагсны хөдөлгөөнийг тооцоход дараах индексүүд багтана:

№	Индекс нэршил	Эзлэх хувь	Индекс гаргадаг компани	Индекс гаргах хугацаа	Тайлбар
---	---------------	---------------	----------------------------	-----------------------------	---------

1	CCI 5500	25%	БНХАУ-ын нүүрсний дата платформ SXCoal	Өдөр тутам	БНХАУ-ын хойд боомт дахь гол жишиг индекс
2	CECI 5500 (Caofeidian)	25%	БНХАУ-ын нүүрсний дата платформ SXCoal	Өдөр тутам	БНХАУ-ын дотоодын эрчим хүчний нүүрсний үнэ
3	Ganqimadou 6000	20%	БНХАУ-ын нүүрсний дата платформ SXCoal	Өдөр тутам	БНХАУ-ын Ганцмод боомт дахь түүхий нүүрсний татвар орсон үнэ
4	Russian Coal, China-CFR	10%	БНХАУ-ын уул уурхайн бүтээгдэхүүн болон гангийн дата платформ MYSTEEL	Өдөр тутам	БНХАУ-д буух ОХУ-ын эрчим хүчний нүүрсний үнэ
5	New Castle Coal Australia, FOB	10%	БНХАУ-ын уул уурхайн бүтээгдэхүүн болон гангийн дата платформ MYSTEEL	Өдөр тутам	Австралийн НьюКастл уурхайн эрчим хүчний нүүрсний үнэ
6	Kalimantan Island Coal Indonesia, FOB	10%	БНХАУ-ын уул уурхайн бүтээгдэхүүн болон гангийн дата платформ MYSTEEL	Өдөр тутам	Индонезийн эрчим хүчний нүүрсний үнэ

**Индексийн сагс ашигласан зарчим: БНХАУ-н дотоод зах зээлийг илэрхийлэх үнэ болон БНХАУ-н томоохон боомтууд дээр зарагдаж байгаа олон улсын нүүрсний үнийн индексүүд нь нүүрсний зах зээлийг бодит хэмжээнд илэрхийлнэ гэж үзсэн.*

---oOo---

ЗЭС, МОЛИБДЕНЫ БАЯЖМАЛЫН ДУУДАХ ДООД ҮНЭ БОЛОН ХӨВӨГЧ ҮНЭТЭЙ ГЭРЭЭНИЙ ТӨЛБӨРИЙН ҮНЭ ТООЦОХ АРГАЧЛАЛ

1. Зэс, молибдены баяжмалын дуудах доод үнийг тогтоох

- 1.1. Зэс, молибдены баяжмалын дуудах доод үнийг тооцоход зэсийн үнийг Лондонгийн Металлын Биржийн (LME Copper Grade A Settlement Daily Price), цагаан мөнгөний үнийг Лондонгийн Үнэт Металлын Зах Зээлийн Нийгэмлэгийн (LBMA Silver Daily Price), молибдены үнийг Лондонгийн Металлын Биржийн үнийн эх сурвалж болох S&P Global Platts Metals байгууллагын (Molybdenum Dealer Oxide Mean Daily price) өдөр тутам зарладаг үнийн мэдээлэлд үндэслэнэ. Зэс, молибдены баяжмалын дуудах доод үнэ Засгийн газрын холбогдох тогтоолын дагуу дээрх эх сурвалжаас зарлагдаж байгаа тухайн сарын үнээс багагүй байна.
- 1.2. Дуудах доод үнэ тооцох металлын үнийг (M_p) биржид арилжааны захиалгын хүсэлт ирүүлсэн өдрөөс өмнөх 7 болон 30 хоногийн дундаж үнийг тус тус тооцож, тэдгээрийн аль өндөр үнээр дараах аргачлалаар тогтооно.

$$M_p = (X_1 + X_2 + X_3 + \dots + X_n) / n$$

Үүнд:

- M_p – Дуудах доод үнэ тооцох металлын үнэ;
- X – Тухайн өдрийн металлын үнэ;
- n – Дундаж үнэ тооцоход ашигласан өдрийн тоо (7 эсхүл 30 хоног).

Дээрх томъёо нь зөвхөн баяжмал дахь цэвэр зэс, мөнгө, молибдены металлын үнийн тооцоолол бөгөөд үүнийг үндэслэн худалдагч тухайн баяжмалын зэс, мөнгө, молибдены металлын агууламж дахь хувь болон хайлуулах, цэвэршүүлэх зардлыг захиалгын зартай хамт ирүүлсэн гэрээний төсөлд тусгаснаар тооцож, арилжааны дуудах доод үнийг тогтооно.

2. Зэс, молибдены баяжмалын хөвөгч үнэтэй гэрээний төлбөрийн үнэ тооцох

- 2.1. Зэс, молибдены баяжмалын гэрээний төлбөрийн үнэ тооцох металлын хөвөгч үнийг (M_f) зэсийн хувьд Лондонгийн Металлын Биржийн (LME Copper Grade A Settlement Monthly Average Price), цагаан мөнгөний хувьд Лондонгийн Үнэт Металлын Зах Зээлийн Нийгэмлэгийн (LBMA Silver Montly Average Price), молибдены хувьд S&P Global Platts Metals байгууллагын (Molybdenum Dealer Oxide Mean Monthly Average price) ачилт хийсэн сарын дундаж үнийн мэдээлэлд үндэслэн тогтооно.
- 2.2. Энэхүү аргачлалын 2.1-д заасны дагуу тогтоосон металлын хөвөгч үнэд үндэслэн арилжааны гэрээгээр тохирсон нөхцөлийн дагуу тооцсон баяжмалын үнэ дээр арилжааны хэлцлийн үнэ болон дуудах доод үнийн зөрүүг нэмж, баяжмалын гэрээний төлбөрийн үнийг дараах байдлаар тогтооно.

$$P_f = P_c + (P_x - P_d)$$

Үүнд:

- P_f – Баяжмалын эцсийн үнэ;
- P_c – Металлын хөвөгч үнэд (M_f) үндэслэн тооцсон баяжмалын үнэ (баяжмалын үнийг 1.2-т заасны дагуу тооцно);
- P_x – Баяжмалын арилжааны хэлцлийн үнэ;
- P_d – Баяжмалын дуудах доод үнэ.

---oOo---